

Letter to the Editor

A Low-grade Lung Cancer

Somchai Bovornkitti, MD, FRCP, FRACP, Hon.FACP

The Academy of Science, The Royal Society of Thailand

While most forms of lung cancer are highly malignant, there is an exception in the case of pulmonary alveolar cell carcinoma. This type of extremely low-grade malignant lung cancer was first described 147 years ago. Five cases have been reported in Thailand.

Although cases of pulmonary cancers are normally diagnosed by radiographic pictures and histopathology, there have been occasional cases with mild clinical manifestations incompatible with common pulmonary cancers.

Letter to the Editor

มะเร็งปอดชนิดไม่ร้ายมาก

สมชัย บวรกิตติ พต, FRCP, FRACP, Hon. FACP

ศ.เกียรติคุณ มหาวิทยาลัยมหิดล

มะเร็งปอดส่วนมากเป็นเนื้องอกร้าย ลุกลามเร็ว และแพร่สู่อวัยวะอื่นในร่างกายบ่อย ผู้ป่วยมีอาการรุนแรงและมักเสียชีวิตในเวลาไม่เกิน ๒ ปี แม้ได้รับการรักษา

อภิธานศัพท์

เนื้องอก (tumor/ neoplasm) เกิดจากการงอกของเนื้อเยื่อเพิ่มจำนวนเซลล์รวดเร็วกว่าธรรมดา ซึ่งมี ๒ ชนิด ได้แก่

ชนิดไม่ร้าย (benign) มีสมบัติไร้บุกรุก แพร่กระจายช้า เซลล์ไม่แสดง anaplasia (ภาวะเซลล์ไร้การจำแนกชนิด- dedifferentiation)

ชนิดร้าย (malignant) มีสมบัติบุกรุกและแพร่กระจายเร็ว เซลล์จำแนกชนิด (differentiation) หลากหลาย

Pulmonary alveolar cell carcinoma (มะเร็งเซลล์ถุงลมปอด) หรือ bronchiolar carcinoma (มะเร็งหลอดลมฝอย) เป็นมะเร็งปอดที่ร้ายไม่มาก (Low grade malignancy lung cancer) ที่สมัยหนึ่งเชื่อกันว่ามีกำเนิดที่ถุงลม หรือหลอดลมฝอย พยาธิแพทย์สมัยใหม่ไม่เรียกมะเร็งปอดตามตำแหน่งกำเนิด

แพทย์ชาวฝรั่งเศส L. Malassez^๑ รายงานผู้ป่วยครั้งแรกเมื่อ ๑๔๗ ปีมาแล้ว (พ.ศ. ๒๔๑๙) ในประเทศไทย สมชัย บวรกิตติรายงานผู้ป่วยไทย ๓ ราย^๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ (๖๓ ปี มาแล้ว) ๑ รายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗^๓ ๑ รายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓^๔ ๑ รายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙^๕ และล่าสุด ๑ รายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕^๖

มะเร็งชนิดนี้^๗ มักพบโดยอู่แพทย์จากการวินิจฉัยทางเวชกรรมแยกจากโรคติดเชื้อปัจจุบัน โดยเฉพาะจากวัณโรคมีลิอารีรี พยาธิแพทย์เป็นผู้ให้การวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเซลล์ถุงลมปอด ในช่วงแรกๆ ผู้ป่วยมะเร็งชนิดนี้มีสุขภาพดี ไม่มีอาการหรือมีไม่มาก ไม่มีไข้ไปพบแพทย์และถ่ายภาพรังสีทรวงอก หรือกรณีตรวจร่างกายประจำปีพบเงาผิดปกติในภาพรังสี ลักษณะเงาเม็ดฝอยกระจายทั่วปอด

พยาธิแพทย์ตรวจชิ้นเนื้อที่มักได้จากการส่องกล้องตรวจหลอดลม อ่านเป็นแอดดีโนคาร์ซิโนมา

การดำเนินโรค โรคดำเนินช้ามาก ผู้ป่วยมีอาการไม่มาก นอกจากรายที่แพ้สารเคมีบำบัดหรือไปออกกำลังกายมากเกินไป ผู้ป่วยมีชีวิตรอดอยู่นานกว่ามะเร็งปอดชนิดอื่น

มีรายงานว่ามะเร็งชนิดนี้มีลักษณะจุลพยาธิคล้ายเนื้องอกอะดีโนมาแพร่กระจายในแกะ (Jaagsiekte/ Ovine pulmonary adenomatosis)

ปัจจุบันนี้ พยาธิแพทย์อ่านเนื้อพยาธิตามชนิดเซลล์ และไม่แยกชนิดมะเร็งปอด

เอกสารประกอบการเรียบเรียง

๑. Malassez L. Examen histologique d'un cas de cancer encephaloide du poumon (epithelioma). *Arch physiol norm path Paris* 1876;3:353-72.
๒. Bovornkitti S, Kangsadal P, Karnchanakunchorn S, Tandhanand S. Pulmonary alveolar cell (bronchiolar carcinoma). Report of three cases in Thailand. *Tubercle Lond* 1960;268-71.
๓. Bovornkitti S, Chantarakul N, Prachaubmoh H. Pulmonary "alveolar cell" (bronchiolar) carcinoma. *Vajira Med J* 1964;8:33-35.
๔. Bovornkitti S, Limsila T, Prabhasawat D, Stitnimankarn T. Multiple cystic pulmonary alveolar cell carcinoma. Report of a case. *J Med Assoc Thai* 1970; 53:739-45.
๕. Supachoknirun R, Urareeviriyakit T, Mekanant P, Chantarakul M, Bovornkitti S. Pulmonary alveolar cell carcinoma. *Siriraj J Hosp Gaz* 1996;48:123-4.
๖. Bovornkitti S. Pulmonary Alveolar Cell Carcinoma Revisited. *AMJAM* 2022;22: 70-74.
๗. Bovornkitti S. A Curious lung cancer. *KUHJ* 2022;32:325-6.
๘. Travis WD, et al. *Arch Pathol Lab Med* 2013;137:685-705.